

Regionų komiteto nuomonė. Žemės ūkio produktų kokybės politika

(2010/C 175/04)

REGIONŲ KOMITETAS

- atkreipia dėmesį į didelę kokybiškų produktų naudą ir būtinybę sukurti paramos sistemą, kuri užtikrintų jų ilgalaikį stabilumą ir investicijų grąžą įgyvendinant rinkas orientuotas priemones, apimančias teisės aktus, susijusius su galimybe įvesti ženklimą nurodant šalį gamintoją ir kuris propaguotų ES gamybos standartus;
- supranta, kad reikia parengti gaires, kurios užtikrintų gerą sertifikavimo sistemos modelio veikimą ir tam tikrą vienodumą svarbiais aspektais, pavyzdžiui, būtiniausių kontrolės reikalavimų, kad būtų išvengta galimų panašių sistemų neatitikimų;
- pritaria pasiūlymui plėtoti gyvūnų gerovės ir anglies pėdsako ženklimą; be to, siūlo Europos lygiu nustatyti integruotos gamybos taisykles;
- pripažįsta prekybos standartų, kurie ir toliau turi būti privalomi, svarbą, tačiau juos reikėtų iš esmės persvarstyti;
- mano, kad būtų įdomu išnagrinėti, ar vertėtų nustatyti specifinius neprivalomus nustatytuosius terminus, kurie būtų taikomi tradiciniams ir kalnuose pagamintiems arba užaugintiems produktams, kadangi regionų administracijos gali atlikti labai svarbų vaidmenį juos apibrėžiant;
- siūlo išlaikyti abi priemones (saugomą kilmės vietos nuorodą (SKVN) ir saugomą geografinę nuorodą (SGN));
- ragina Europos Komisiją ieškoti SKVN ir SGN sistemoms reikalingų gamybos valdymo; išreiškia pageidavimą,
- kad Europos Komisija labiau pasistengtų sugriežtinti su PPO susijusias taisykles, pasistūmėtų į priekį sudarydama dvišales sutartis su strateginėmis šalimis, ir primygtinai reikalauja užtikrinti SKVN ir SGN apsaugą kovos su klastojimu prekyboje susitarimuose (angl. ACTA).

Pranešėjas:	Pedro Sanz Alonso (ES / ELP), La Riochos autonominio regiono pirmininkas
Pamatinis dokumentas:	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl žemės ūkio produktų kokybės politikos
	COM(2009) 234 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendri aspektai

1. labai palankiai vertina Europos Komisijos pateiktą nuomonę, kuria ji parodė susidomėjimą kokybiškais žemės ūkio maisto produktais ir visų pirma būtinybę parengti tinkamas gaires, kurios padėtų remti ir skatinti kokybiškų žemės ūkio produktų gamybą ES ir įgyti didesnę vartotojų palankumą;

2. mano, kad kokybiškų žemės ūkio maisto produktų gamyba turi ypatingos reikšmės perspektyviam kaimo vietovių vystymuisi ir ilgai padeda išsaugoti regionų kraštovaizdžius bei jų tapatybę, kuriuos formuoja žemdirbiai ir galvijų augintojai taikydami savo gamybos būdus ir taip prisideddami prie tolesnės regioninės plėtros;

3. atkreipia dėmesį į didelę šių produktų naudą ir būtinybę sukurti paramos sistemą, kuri užtikrintų jų ilgalaikį stabilumą ir investicijų grąžą įgyvendinant į rinkas orientuotas priemones, apimančias teisės aktus, susijusius su galimybe įvesti ženklinimą nurodant šalį gamintoją, ir kuris propaguotų ES gamybos standartus, visų pirma maisto saugos, aplinkos apsaugos ir tradicinių gamybos būdų srityje;

4. džiaugiasi, kad Komisijos dokumente pripažįstama, jog žemės ūkio produktų kokybė iš esmės yra susijusi su regionų tradicijomis, vystymu ir tvarumu, tačiau šie aspektai turi būti sustiprinti ir apsaugoti atitinkamomis sistemomis, pavyzdžiui, geografinių nuorodų (GN) sistema, kurios intelektualinės nuosavybės turi būti paisoma pasaulio mastu;

5. norėtų priminti Komisijai, kad ji pati pirmoji turėtų numatyti konkrečias priemones, skirtas vartotojų, ypač Europos, informavimui apie geografinių nuorodų ypatumus, jų požymius ir išskirtinį ryšį su tvarių kaimo vietovių vystymusi;

6. pritaria Komisijai, kad pagrindiniai aspektai, kuriuos reikia užtikrinti norint sukurti tinkamą kokybės politiką, yra informavimas, darna ir paprastumas;

7. supranta, kad reikia parengti gaires, kurios užtikrintų gerą sertifikavimo sistemos modelio veikimą ir tam tikrą vienodumą svarbiais aspektais, pavyzdžiui, būtiniausių kontrolės reikalavimų, kad būtų išvengta galimų panašių sistemų neatitikimų;

8. sutinka, kad ženklinimo priemonių atveju turi būti nustatyti ES prekybos standartai ir kartu pasirūpinta jų supaprastinimu;

9. yra įsitikinęs, kad plataus užmojo žemės ūkio produktų kokybės politika yra itin svarbi siekiant spartaus ir tvaraus Europos žemės ūkio vystymosi, kad būtų patenkinti Europos visuomenės poreikiai ir užimta tam tikra išorės rinkų dalis;

10. be to, mano, kad reikėtų visos Europos visuomenės aktyviai pripažinti Europos žemdirbių ir galvijų augintojų pastangas prisitaikyti prie griežtų aplinkosaugos, maisto saugos ir gyvūnų gerovės reikalavimų;

dėl ES ūkininkavimo reikalavimų

11. mano, kad galima būtų apsvastyti savanoriško ženklinimo galimybę nurodant ūkininkavimo vietą (žemės ūkio produktų derliaus nuėmimo, gyvulių gimimo ir auginimo, melžiamų karvių melžimo ir pan. vieta). Galima būtų išnagrinėti ir galimybę reikalauti nurodyti kilmės vietą (jei produktas perdirbtas, nurodyti tą vietą, kurioje produktas buvo iš esmės pakeistas paskutinį kartą) prieš tai įvertinus tokios priemonės, kuri kai kuriems produktams jau yra privaloma, pranašumus ir trūkumus. Tokiu būdu Europos gamintojams būtų suteiktos diferencijavimo galimybės remiantis minėtomis nuorodomis, o vartotojai gautų išsamią ir konkrečią informaciją;

12. pritaria pasiūlymui plėtoti gyvūnų gerovės ir anglies pėdsako ženklinimą; be to, siūlo Europos lygiu nustatyti integruotos gamybos taisykles;

dėl prekybos standartų

13. pripažįsta prekybos standartų, kurie ir toliau turi būti privalomi, svarbą, tačiau juos reikėtų iš esmės persvarstyti ir supaprastinti pašalinant nereikalingus reikalavimus ir paliekant tik tuos, kurie iš tikrųjų svarbūs kiekvieno produkto prekybai. Minėtas persvarstymas turėtų būti vykdomas glaudžiai bendradarbiaujant su ūkio subjektais kartu nustatant persvarstymo mechanizmą, kuris padėtų gana greitai ir lanksčiai įvesti pakeitimus. Bet kokiu atveju reikėtų atsižvelgti į atskirų sektorių ypatumus, kad minėti standartai būtų lengviau suprasti ir taikyti;

14. mano, kad būtų tikslinga išnagrinėti, ar vertėtų nustatyti specifinius neprivalomus nustatytuosius terminus, kurie būtų taikomi tradiciniams ir kalnuose pagamintiems arba užaugintiems produktams, kadangi regionų administracijos gali atlikti labai svarbų vaidmenį juos apibrėžiant;

dėl geografinių nuorodų

15. nepitaria siūlymui sujungti dabartines tris skirtingas sistemas, kad būtų išlaikytas sistemos vientisumas ir kiekvieno produkto savybės. Be to, siūlo išlaikyti abi priemones (saugomą kilmės vietos nuorodą (SKVN) ir saugomą geografinę nuorodą (SGN)), kadangi jos abi pasirodė esančios labai naudingos ir gamintojai jas puikiai priėmė. Vis dėlto mano, kad reikėtų aktyviau apie jas informuoti ir jas propaguoti;

16. supranta, kad būtina supaprastinti ne tik administracines procedūras, bet ir visus aspektus, susijusius su registracija, priežiūra ir valdymu, kurių turi laikytis skirtingose sistemose registruoti ūkio subjektai;

17. palankiai vertina galimybę šias nuorodas taikyti perdirbtiems produktams, su sąlyga, jei galima deramai garantuoti naudotų sudedamųjų dalių kilmę ir jei konkretaus pavadinimo produkto gamintojai leido jas naudoti;

18. mano, kad, vadovaujantis ekologiškų produktų pavyzdžiu, įdomu būtų apsvarstyti galimybę skirtingiems tiekimo grandinės veiklos vykdytojams taikomus sertifikavimo reikalavimus pradėti taikyti ir šviežiams produktams taip siekiant išryškinti galimus teigiamus minėto taikymo aspektus;

19. atkreipia dėmesį į tai, kad daugeliui su SKVN ir SGN sistemomis susijusių subjektų reikalingos priemonės gamybai reguliuoti, ir pabrėžia, kad nesuteikus SKVN ir SGN sistemoms minėtų priemonių joms iškiltų aiškus pavojus išnykti arba prarasti savo autentiškumą bei kokybę, o tai savo ruožtu sukeltų pavojų daugelio Europos regionų kaimo vietovių socialinei ir gamybos struktūrai;

20. ragina Europos Komisiją ieškoti SKVN ir SGN sistemoms reikalingų gamybos valdymo priemonių ir jas šioms sistemoms suteikti. Regionų vidaus vystymasis daugeliu atvejų yra susijęs su tvaria kaimo plėtra, o ši neįmanoma, jei SKVN ir SGN sistemoms nesuteiktos priemonės, kurios leistų reguliuoti gamybos potencialą ir taip pasiekti tinkamą pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą užtikrinant, kad gamybos augimas būtų proporcingas besiplečiančiai prekybai;

21. SKVN ir SGN – tai intelektinės nuosavybės teisės, todėl joms turi būti numatyta savanoriško reguliavimo galimybė, kuri suteikta kiekvienam prekės ženklui tiek kokybiniais, tiek kiekybiniais aspektais; minėtas reguliavimas turėtų būti suprantamas ne kaip abstraktus tikslas, o kaip tvarumo siekis;

22. rekomenduoja išnagrinėti su SKVN ir SGN apsauga susijusius aspektus. Ūkio subjektų ir regionų nuomone, reikalingas viešingas tarptautinės apsaugos lygis, todėl Komitetas prašo Europos Komisijos dėti reikiamas pastangas, kad būtų užtikrinta maksimali apsauga kokios bebūtų skirtingų SKVN ir SGN pradinės pasekmės už regionų ribų ar valstybių narių sienų;

23. išreiškia pageidavimą, kad Europos Komisija labiau pasistengtų sugriežtinti su PPO susijusias taisykles, pasistumdama į priekį sudarydama dvišales sutartis su strateginėmis šalimis, ir primygtinai reikalauja užtikrinti SKVN ir SGN apsaugą kovos su klastojimu prekyboje susitarimuose (angl. ACTA);

dėl ekologinio ūkininkavimo

24. palankiai vertina neseniai padarytus šios srities teisės aktų pakeitimus ir sprendimą nuo 2010 m. pradėti naudoti naują ES ekologinį logotipą; yra įsitikinęs, kad ši priemonė ir didelis Europos ekologinio ūkininkavimo subjektų darbas užtikrins spartų šios aplinkai ypač tinkamos gamybos sistemos vystymąsi;

dėl tradicinių gaminių

25. sutinka su Komisija, kad nebuvo visiškai panaudotas šios priemonės potencialas, ir pritaria pasiūlymui išnagrinėti, ar nevertėtų į vartoseną įtraukti termino „tradicininis produktas“, jei tai atitinka tiksliai apibrėžtus ir neabejotinus kriterijus;

26. prašo Komisijos išnagrinėti ir įgyvendinti reikiamas konkrečias paramos tradiciniams ir kalnuose pagamintiems arba užaugintiems produktams sistemas tuo atveju, jei jos galiausiai pakeistų dabartinę GTG (garantuoto tradicinio gaminio) nuorodą;

dėl naujų ES sistemų derinimo

27. rekomenduoja Komisijai užtikrinti būsimų ES žemės ūkio produktų kokybės sistemų ir iniciatyvų suderinamumą aktyviai ir praktiškai vertinant šių sistemų pridėtinę vertę ir tikslingumą. Supranta, kad šiuo požiūriu būtina atsižvelgti ir į vartotojų poreikius bei realią naudą, kurią jie gautų įdiegus šias naujas sistemas;

dėl privačių ir nacionalinių maisto kokybės sertifikavimo sistemų gairių

28. pritaria Komisijos iniciatyvai parengti geriausios praktikos gairės visoms sistemoms, susijusioms su žemės ūkio produktų ir žemės ūkio maisto produktų kokybe ir palankiai vertina sprendimą nerengti teisės aktų, reglamentuojančių privačias ir nacionalines sertifikavimo sistemas;

Baigiamosios rekomendacijos

29. ragina Komisiją stengtis kuo plačiau informuoti apie Europos žemės ūkio produktų kokybės sistemą ir ją propaguoti; šios

pastangos turėtų būti orientuotos į vartotoją siekiant sustiprinti pačią sistemą, paaiškinti įvairius jos aspektus ir paskatinti vartoti minėtus produktus bei tokiu būdu įtraukti visą Europos visuomenę į Europos kaimo vietovių gamybos struktūros išsaugojimą;

30. siūlo Komisijai labiau pripažinti strateginę Europos regionų vaidmenį gaminant kokybiškus žemės ūkio produktus ir žemės ūkio maisto produktus ir skirti kuo didesnę dėmesį regionų prašymams šioje srityje, kuri yra labai svarbi siekiant geresnio regionų socialinio ir ekonomikos vystymosi.

2010 vasario 10 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO